

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyen szám ára 14 fillér.

Felolós szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

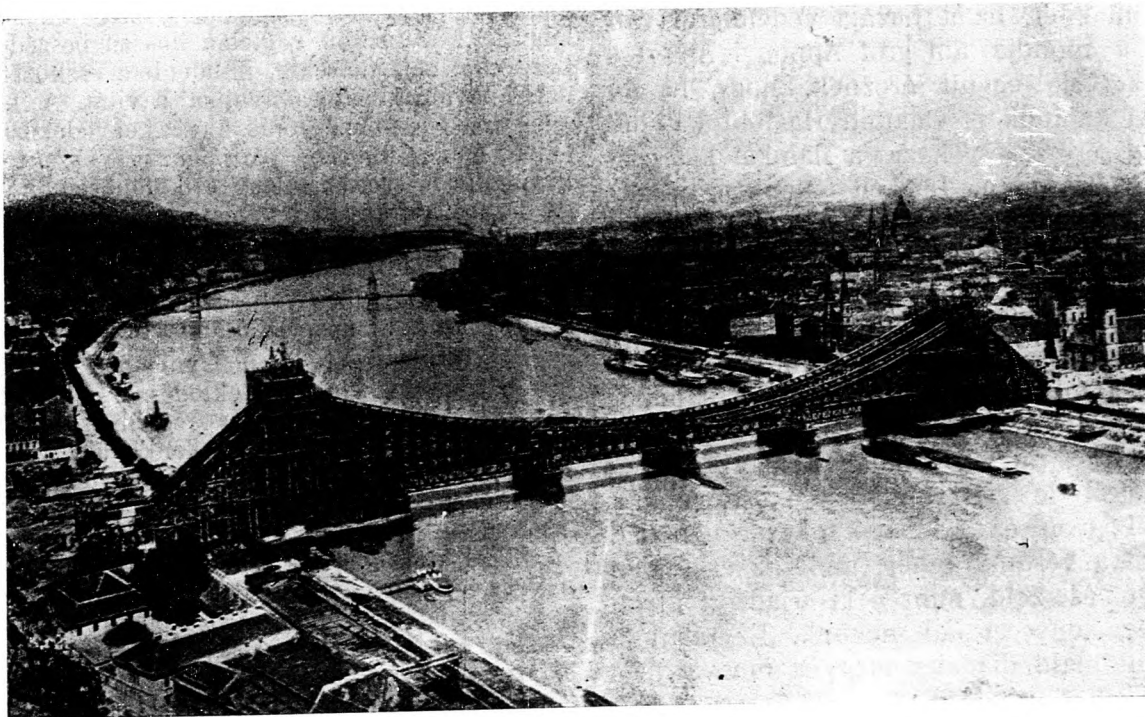
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Az Eskütéri Dunahid Budapesten.

Talán az ősön átadják a forgalomnak az Eskütéri hidat, mely már három éve készül. Sok baja készen volt, akkor leereszkedett a láncrész. Igaz, hogy egész Európában nincs még akkora egynyílásu

volt, sok vajudáson ment keresztül. Az alapzat ásásnál a budai hőforrások vize bele fakadt. Mikor félig hid, de volt is baj vele. Most serényen foly a munka rajta, és az ősire talán befejezik e remek alkotást.

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
 VI. ker., **Andrássy-ut 23. szám,**
 VII., **Rottenbiller-utca 33. sz.**

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBOR-HEREMAGOT,** pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szöszös bükkönyt, (*Vicia villosa*), továbbá rafflaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repszét.

Katonai dolgok

Nincsen olyan faluja az országnak, mely ne látott volna huszárt. Szép a mentéje, ragyogó a kardja s amint toporzékol alatta a paripája, szinte gyönyörűség nézni reája. Hejh, a huszár a világ legszebb katonája. De szép a baka is, mikor kihuzza magát kék magyar nadrágjában. A tüzérre, furvээрre is szeretettel néznek a leányok. Hiszen mind a mi fiaink ők, a véreink, de ami rajtuk van, még az a kard is az oldalukon, még az a sarkantyupengés is, a mi pénzünket kóstálja. Most ismét — mint már meg is irtuk — több katonát kér a hadügyi kormányzat, a legfőbb hadur, a király. Több fiut a vérünkéből s ezeknek ellátására több pénzt az erszényünkéből. Azért, mert minden ország fegyverben áll s nekünk is készen kell állanunk hazánk, családunk, magyar voltunk megvédelmzésére. De kibirjuk-e ezt az újabb nagy terhet, erről folyik most az országházban a nagy tanácskozás.

Hát kibirni kibirjuk, hiszen a magyar ember mindent kibir, ha a hazája védelméről van szó. De azt mondja ám gróf Apponyi Albert s azok, akik vele együtt éreznek, hogy ha mi adunk, hát kapjunk is valamit. Ha több katonát adunk, hát ereszsziék haza a fiainkat két esztendei szolgálat után. Le kell fejteni a huszárnak, bakának nadrágjáról a sárgaszinort, hogy elhallgasson az a nóta: »Sárga zsinóros nadrág, magyar gyerek: ne vedd rád«. A közöshadsereg magyar ezredeiben is magyar legyen a vezényszó, úgy mint akkor, mikor Simonyi obester vezényelte a magyar fiukat a burkusra s mikor kiverte pipáját a francia császár trónusán: »Rajta magyar, rajta!« Azután a magyar ezredek zászlóiról le kell venni azt a csunya kétfejú sast. Legyen ez a lobogó magyar nemzeti. Piros, mint a vérünk, fehér, mint az érintetlen leány lelke és zöld, mint a kisarjadzott buza vetés, mely kenyeret ad nekünk. Ez alatt a lobogó alatt majd diadalra megy a magyar.

Ezt hirdeti a gróf Apponyi által tolmácsolt nemzeti közérzület s ennek a követelésnek teljesítését meg is ígérte a kormány. Ez így van jól, így helyes. De hát mindezek dacára most mi történik? Az, hogy az ország házában folyton viaskodnak a katonai követelések miatt, amit pedig utóvégre még is meg kell adni. Hát mire való ez a czéczo, mikor itt van előttünk a nagy gazdasági kiegyezés megoldatlansága, mely

miatt sem buzánkat, sem borunkat, sem állatainkat nem tudjuk értékesíteni és amely miatt naponként egy pár millió koronát veszít az ország gazdálkodó, dolgozó, termelő közönsége. Nem politika ez, hanem szomorú valóság. Épp azért jobban tennék az ország dolgát intéző urak, ha rá gondolnának arra a régi magyar rigmusra:

Szegény ember dolgát
Az isten intézi
Nép fiai lesznek
A nemzet vitézi.
De arra is nézzen,
Ki a népnek apja.
Hogy ez a magyar nép
A maga kenyerét
Mindennap megkapja.
Vérét odaadja.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőházban még mindig a katonai javaslatokat tárgyalják. Az ellenzék elhatározta, hogy ha már meg nem akadályozhatja a 24.000 ujonez megajánlását, legalább megakadályozza, ameddig csak lehet. Ezért aztán végtelen hosszú beszédektől elkezdve a zárt ülésekig, mindenféle eszközt felhasznál, hogy jó hosszúra nyujtsa a vitát. A kormány, meg ezzel szemben ötórás ülésekkel védekezik. *Barta* Odön, a függetlenségi párt pénzügyi szaktokintélye kibeszélte a szerdai ülést s különösen a javaslat gazdasági hátrányait hangoztatta. *Nessi* Pál a tiszviselők fizetésrendezését sürgette, de a pénzügyminiszter mélységesen hallgatott a dolgról. Ez csak amolyan szürke ülés volt, de annál zajosabbak voltak a csütörtöki meg az utána következő ülések.

Csütörtökön *Andrássy* Gyula gróf mondott nagyobb beszédet. Nagy érdeklődéssel hallgatták, mert a nagy *Andrássy* fia már régebben, mint afféle miniszterjelölt szerepel. Mindenki azt várta, hogy *Andrássy* beszéde le fogja csendesíteni a kedélyeket, de biz ez nem történt meg, csak még jobban felzudult az ellenzék. *Andrássy* azt mondotta, hogy bármikor kiüthet a háború, hát ezért nagyon szükséges, hogy elég katonánk legyen. Az önálló magyarságról, meg a magyar szolgálati nyelvről úgy beszélt, mint katonák szoktak, hogy azt nem lehet behozni, ezért is haragudott meg rá az ellenzék. *Trubinyi* János és *Okolicsányi* László beszéltek még a javaslat ellen csütörtökön.

Nagyon megharagudott *Andrássy*ra az ellenzék s másnap, pénteken, jól kitombolta magát. *Barta* Odön kezdte ki *Andrássy*t, *Szell* Kálmán miniszterelnök meg hamarosan védelmébe vette, bebizonyítván, hogy *Andrássy* semmi nemzetellenest nem mondott. De ez nem volt elég az ellenzéknek, mely csak alkalomra várt, hogy újra felzudulhasson. Ez hamar be is következett a következő szónok *Mezőssy* Béla beszéde alatt, ki egyébként egyik legélesebb

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak a házasz társért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

szónoka a függetlenségi pártnak. Ugron Gábor valamit közbeszólt, erre Fejérváy báró odaszólt neki:

— Ugron urat nem vagyok kíváncsi hallani. Ne fészkelődjék!

Lett erre vihar. Az ellenzék megvédelmezte Ugront a támadás ellen s a nagy zajban perczekig nem lehetett hallani senkit. Kölesönös magyarázkodás után ez a vihar is véget ért, de Mezőssy egészen az ülés végeig nem tudott szóhoz jutni.

Szombaton aztán kibeszélhette magát Mezőssy. Sok érdekes dolgot mondott, sok erőset is, össze is kapott erősen gróf Andrássy Tivadarral, meg másokkal. A volt nemzeti pártiakat is kikezdte, a miért Szentiványi Árpáddal volt erős vitatkozása. Andrássy Gyula gróf magyarázta még meg szavait, a haragos ellenzék egy pár erős közbeszólást pörkölt oda a a kormánynak. Mikor Ausztriáról kezdett beszélni, Lukács Gyula odaszólt:

— Bánjuk is mi, ha megpukkad is Ausztria!

Hétfőn megint csöndesen folyt az ülés, csak Gabányi Miklós okozott némi derűtséget; mikor a honvédelmi miniszter által — tréfából — felajánlott főudvarmesteri hivatalt — elfogadta.

A szerdai ülésen Szentiványi Árpád felelt a volt nemzeti pártot támadó szónokoknak. Utána Szatmáry Mór beszélt három óráig. Késő délután fogadta el a képviselőház a miniszterelnök indítványát, mely szerint ezentul — míg az obstrukció tart — két óra helyett d. u. három óráig fognak tartani az ülések.

Ez a meghosszabbítás persze nem tetszik az ellenzéknek s a szerdai ülésen nyílt ülésben, meg az azt követő zárt ülésben mindenáron gáncsot keresett s el is érte, hogy a esütörtöki ülésen még egyszer szavaztak a felett, jogos volt-e ez a határozat vagy nem.

Ezután tehát 10 órától 3 óráig fog ülésezni a tisztelt Ház.

Az anyai sziv.

Megirtuk volt, hogy Lujza szász trónörökösné a francia nyelvmesterével megszökött székvárosából. A lapok állandó rovatban irtak erről a magasrangu botrányról, mi ezt nem tettük. Utóvégre botrány — botrány. Megesett az ezer év előtt éppen úgy, mint ma. A fiatal nő, bár gyermekei vannak, beleszeret egy még fiatalabb emberbe. Csinál egy ballépést, aztán vagy visszatér gyermekeihez vagy távol marad. Chimay hercegné nem tért vissza a gyermekeihez. Lujza hercegné azonban meghallotta, hogy a kedves fia beteg. Megdobbant keblében az anyai sziv és most azon van, hogy gyermekeit viszontláthassa.

Ez a lényege annak a hetek óta laphasábokon tárgyalt esetnek, a Lujza hercegné szerelmi regényének, melyről ennyit följegyezni éppen elég.

Paprikahamisítás.

Manapság mindent hamisítanak. Mult héten jöttek rá egy nagyobb mérvű paprikahamisításra. Ugyanis a szegedi rendőrség lefoglalt nyolczvan zsák paprikát Mahrer Ármin terménykereskedőnél. A vegyi vizsgálat megállapította, hogy a tizenkétezer korona értékű paprika élvezhetetlen és büze van. Mahrer külföldről kapta a paprikát, mely ott spanyol paprika néven van forgalomban. Koczor főkapitány elrendelte a lefoglalt paprika megsemmisítését. Kihágás nem történt, mert a paprika nem került piacra.

Elég baj az, hogy tönkreteszik a magyar paprika hírnevét ilyen aljas üzérkedésekkel. Aztán büntetés nélkül marad a hamisítás elkövetője.

Ugyan miért hozott Szegedre külföldről paprikát? Hiszen Szeged vidékéről óriási mennyiségben visznek ki abból, ami ott termett. Szegeden nincs szükség behozatalra. De igenis, az üzérkedőnek kell ez a szemét külföldi áru, hogy azt Szegedről, mint magyar paprikát küldje szét a külföldre ismét — jó haszon mellett.

Mit bánja az a kereskedő, hogy ezáltal tönkretesz a szegedi paprika világhírű nevét, becsületét? A földolog neki a pénzhezjutás, ha hamisítás útján is. Birkatürelme van a szegény magyarnak. Talán jobb volna, ha miként az amerikaiak eselekszik — rögtön ítélkeznenek az ilyen hamisító felett. Mert a mi törvényeink annyi szabad futást engednek, hogy nem az igazságot, de a gazembereket védik meg alapjában.

Évek óta rendszeresen tették tönkre külföldön a magyar bor hírnevét. Most a paprikára került a sor és rákerül minden terményünkre. Csak tőrjed magyar! Ugyis csupa politizálásból áll az életed, a gazdaságos kétszerkettővel nem törődöl. Tönkre jutsz, de politizálsz, pedig, hej! ideje volna fölébredni és józanon gondolkozni bajaid felett.

A legerdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a „Független Ujság” előfizetői. A regénykötet czíme: »Kis-Székely pusztulása« a magyar szabadságharcz dicső idejéből. Számos szép képpel. Legcélzesebb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás czimére. (Budapest, IX. Köztelek.)

Szegmegbirtokosok vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest I. alkotmányutca 31.

Bál a királyi palotában.

Mult szombaton éjjel zajos élet volt a budai várpalotában.

A király aznap délután négy órakor családi ebédet adott, amelyen megjelentek a fővárosban időző összes főhercegek és főhercegnők.

Este a hagyományos udvari bál volt. Már este nyolcz óra felé fogat-fogat után robogott fel a várba s a márványteremben gyülekezett a diszes közönség. A régi szertartási termek utoljára nyitak meg a bál alkalmából, mert jövőre már az új termekben lesznek ezek az ünnepek.

Fél kilencz órakor Apponyi Lajos gróf udvarnagyt megvette jelentését a királynak, mire az uralkodó megjelent a nagy teremben.

A vendégek néma főhajtással üdvözölték a királyt, ki Mária Jozefa főhercegnővel karján lépett be.

A királyon és Ottó főhercegen magyar tábornoki egyenruha feszült s a király intésére *Berkes bandája* rákezdte a „*Tul a Tiszán*” kezdetű csárdást. A táncot Erzsébet Henriette főhercegnő nyitotta meg Cziráky László gróffal.

Míg a táncz folyt, azalatt a király többeket megszólított.

A Kossuth-párti képviselők közül is többen megjelentek így: Uray Imre, Molnár Ákos, Sebess Dénes és Egry Béla. Az est jellege általában igen magyaros volt. Kevéssel 11 óra előtt a király elhagyta a táncztermet, nemsokára kiürültek a termek is s a fogatok egymásután hagyták el a magyar király vendégszerető udvarát.

Botrány a birói karban. A magyar birói karban óriási botrányról beszélnek, melyre alkalmat egy feljelentés adott. Soós Kálmán, a fővárosi birói kar egyik tehetséges birója ellen tették a feljelentést, melyben nem kevesebbel vádolják, minthogy Soós biró zsarolt. A kezébe került ügyfelektől egy harmadik személy által pénzt csikart ki. Persze mindez még csak vád, amit bizonyítani is kell. Az eset országszerte aggodalmat és megdöbbenést keltett, mert hiszen büszkék voltunk birói karunkra, melyben egytől-egyig kiváló becsületes egyének vannak. Ime még ott is akadt, akit gyanuval és pedig borzasztó nagy gyanuval illetnek.

A vizsgálatok elé érdeklődve nézünk és várjuk az ügy tárgyalását.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

1902.

Illik még egy utolsó pillantást vetni a lefolyt esztendőre. Tesszük ezt azért, mert most már világos képet alkothatunk arról a tevékenységről, amelyet a szövetkezetek alapítása érdekében egyesek kifejtettek. A kereskedelmi miniszteriumban ugyanis összeállították a szövetkezeteknek mult évre vonatkozó statisztikáját. E szerint a szövetkezetek az 1902. évben is jelentékenyen szaporodtak. A 634 újonnan alakult szövetkezetből 400 hitelszövetkezet, 144 fogyasztási és értékesítő szövetkezet, 90 pedig tej és egyéb élelmiszereket (főképp tojást) értékesítő szövetkezet volt. A hitelszövetkezetek közül 143, a tejszövetkezetek közül pedig hat Horváth-Szlavonországban alakult. Mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 208 új hitelszövetkezet keletkezett, mint az ezen intézetek czégbejegyzésében jelezve van. De nemcsak a hitelszövetkezetek, hanem a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek alapításában is igen élénk volt a mozgalom az 1902. évben, sőt mondhatni élénkebb, mint bármely előző esztendőben. Ugyanis az 1901. évben 133, az 1902. évben pedig 144 fogyasztási és értékesítő szövetkezet keletkezett a magyar korona országaiban, tehát 11-el több, mint az előző esztendőben. Végre nagy volt a mozgalom a tejszövetkezetek alapításában is, melyekből az 1902. évben 90 keletkezett, csak héttel kevesebb, mint az előző 1901. évben. A tejszövetkezetek alapítása majdnem kizárólag a földmivelésügyi m. kir. miniszterium érdeme, mely a központban felállított országos tejjgazdasági felügyelősége által vesz részt azok alapítása, berendezése és működésében. Horváth-Szlavonországban az 1902. évben hat tejszövetkezet keletkezett. Látjuk ebből, hogy 634 különböző új szövetkezet jött létre.

Ha a társadalom óriási közönyét tekintjük, a melylyel a szövetkezetek dolga iránt eltelve van: az eredményt fényesnek mondhatjuk. Ha ellenben a pusztulást nézzük, amelyet az uzsora végzett és végez ma is e hazában: az eredmény kissé gyenge. Még tizszer annyi szövetkezet is kevés volna.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait, és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: acélöntésű ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Örvendetes dolognak kell tartanunk azt, hogy a múlt évi szaporodás jelentékenyen nagyobb az 1901. évinél. Biztató jele annak, hogy a közönyt hova-tovább mégis sikerül megtörni. Adja Isten, hogy ne legyen késő.

Mélyebben e részletekbe pillantva, sok hiányosságot találunk a múlt év munkájában. Így pl. gabonaértékesítő szövetkezet alig 2—3 alakult. Ezt a folyó esztendő feladata, lesz pótolni s a mint látjuk az esztendő első hónapja elég sok biztatót nyújt arra nézve, hogy pótolva is lesz.

Rámutatunk végül a kimutatásban arra az örvendetes jelenségre, a mit a tejszövetkezetek alapítása terén tapasztalhatunk. A földmívelési miniszter jóakarata, tisztviselőinek buzgósága fényes példaul szolgálhat az ország minden lakójának s megmutatja azt, hogy egy-egy falu jólétének megteremtésére sokszor mily csekély eszközökön mulik. Ezt igazolja Bácskának és Torontálnak számos község, a hol a tejszövetkezetek leginkább virágzanak.

A tartaléktőke.

A »Hangya«-szövetkezet következő felhívást intézte a kötelékébe tartozó szövetkezetekhez:

Szövetkezeteinkhez! A »Hangya« kötelékébe tartozó szövetkezetek mind sűrűsödő sorain végigtekintve, szembeötlenek egyesek, amelyek szikla-erős alapon fejlődnek, saját házukban működnek anyagi gondtalanságban, adósság, fölszaporodott tartozás terhe nélkül. Bátran szembe nézhetnek minden esélylyel, nyugodtan tekintenek a jövő elé, erős védőbástyájuk a tartaléktőke. Most, amidőn a szövetkezetek lezárják a múlt év mérlegét, irányítsák az igazgatók ezekre a példás szövetkezetekre figyelmüket, vonják le a tanulságot s mindaddig, amíg a vezetésük alatt álló szövetkezet tartozását le nem törlesztette, az évi jövedelemből ne fizessenek osztalékot, hanem önzetlenül tekintve a szövetkezet érdekét, csatolják a hasznát a tartalékalaphoz, nehogy az esetleg előfordulható bajok, az üzleti élet csaldásai vagy hűtlen kezelők okozta veszteségek felbillentsék a szövetkezet egyensúlyát.

Sokszor kifejeztük mi is e helyütt, mi a szövetkezetek életében az alaptőke és tartaléktőke. Az alaptőke a szövetkezet fundamentuma; a tartaléktőke a tető, amely megvédi a szövetkezetet az esetleges zivataroktól.

Látjuk a napi életben is, hogy alig van ember, legyen bármily biztos keresete is, jövedelmének egy

részét félre ne rakná. Gyűjt a véletlen folytán bekövetkező inséges napokra. A szövetkezet, amely voltaképpen egy nagy család, kétszeresen jól teszi, ha megragadja a kínálkozó alkalmat s akkor, a mikor lehet, a mikor van miből, mikor az esztendőt kedvező mérleggel zárja le, a fölösleget félreteszi.

De nehogy tévesen magyarázzák ezen állításunkat, a tartaléktőke-gyűjtés azonban nem jelenti azt, hogy minden fölösleget tartalékba kell helyezni. A szövetkezet vegye ki részét az üdvös és nemes munkából is. Jövedelmének fölöslegéből adjon jótékony és közművelődési czélokra, a nyereségből részesítse a tagokat: egyszóval, amit az alapszabályok és a magasabb erkölcsi hivatás ráronak, azt mind teljesítse; a tartaléktőke-gyűjtés pedig legyen amolyan óvszer, amelylyel az esetleges kedvezőbb haszon könnyelmű elfecsérlését megakadályozzuk.

Termelő-szövetkezetek Angliában. Hivatalos adatok szerint 1901. év végén Angolországban összesen 1020 szövetkezet állott fenn, amelyek termeléssel foglalkoznak; foglalkoztattak 38.645 egyént és munkabérékül az utolsó évben 2,007.961 font sterlinget fizettek ki. A termelés értéke 13,200,706 font sterlinget tett ki, ami az 1901. évi termeléshez viszonyítva 9·3% emelkedést jelent, 160 szövetkezet a termelésnél elért nyereségben 12.706 munkását 33.623 font sterlingben részesítette: ez fejenkint 2 font sterlinget és 13 sh. tesz ki, vagyis a bérnek 5·4% -át.

A tojásértékesítés országos szervezése. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok ellátó szövetkezete tojásértékesítő központot szervezett, a minek alapja az, hogy szövetkezeti alapon az ország minden részében tojás-gyűjtő állomások létesíttessenek s az így nyert tojást a vámkülföldre, mint magyar szövetkezeti terméket kivigyék. Eddig a mi körülbelül 40 millió koronára rugó tojás-kivitelünket Bécs közvetítésével bonyolítottuk le. Ez idő szerint a tojást gyűjtő és beküldő szövetkezetek száma a négyszázat meghaladja s a meglevő szövetkezeti központok buzgólkodása folytán remélhető, hogy ez a hálózat jelentékenyen kibővül és éppen azokon a vidékeken, hol a tojásértékesítés szervezetlensége miatt a kistermelők ezt a keresett terméket alig bírják értékesíteni. A vásárcsarnok ellátó szövetkezet egy stuttgarti hirneves czéggel áll közvetlen összeköttetésben.

**Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???**

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Izgatásért elítelt képviselő. Érdekes ügyben ítélték a marosvásárhelyi esküdtszék. Korodi nemzetiségi ügye volt napirenden. A kétrendbeli nemzetiségi izgatással vádolt országgyűlési képviselő bűnügyi tárgyalásáról a tudósítás azt jelenti, hogy a marosvásárhelyi esküdtszék Korodit és vádlottársait Orendi Gyulát, Lies Ferenczet estig tartó bizonyító-eljárás után bűnösnek találta a magyar nemzet ellen elkövetett izgatás vétségében, mire az esküdtszék Korodit egy évi államfogházra és kétezer korona pénzbírságra ítélte.

Orendi Gyulát, Lies Ferenczet pedig fejenként hat havi államfogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélték szintén izgatásért.

Az esküdtszék ítéletét elrendelte továbbá, hogy a „Kronstädter Zeitung“-ban az ítélet teljes szövegében közöltessék. Az ítéletnek Korodira vonatkozó részét a képviselőházzal is közlik.

Kézrekerített tyuktolvajok. Hódmezővásárhelyen a Baria Ernő pusztai tanyájából január 31-én virradóra ismeretlen tettesek tyukokat, kakast és pulykákat emeltek el. A csendőrök kézrekerítették lábnyomaik után a tetteseket, Hekkel György és Németh József pusztai lakosok személyében. A tyukokat ugyan már nem találták meg, de a zsákot, amelyben ellopták őket s amely friss tyuktollal volt tele, kézrekerítették. A tolvajok ellen az eljárást megindították.

A rab. Szomorú eset játszódott leg minap a löseai középponti fogházban. Kling József kerégyártót a múlt hónapok egyikén hosszabb fogházbüntetésre ítélték. A gyöngé és érzékeny lelkű ember rabtársainak keservesen panaszkodott, hogy nem bírja elviselni a büntetés szegényét, mert ártatlanul szenved. Föltűnően jól viselte magát, miért is mult héten föltételesen szabadlábra helyezték. Kimondhatatlan örömmel fogadta a váratlan szabadulás híreit, de még át sem léphette börtöne küszöbét, a mikor össeroskadt s néhány perc múlva meghalt. Örömeiben meghasadt a szíve. Sorsára ráillik Petőfi strófája:

„Nyilik, nyilik, im a börtönajtó.

Leveszik kezéről a vasat.

Fölsikolt és összerogy... örökre:

Örömeiben szíve meghasadt!”

Pavlovics képviselő ügye. Nagy-Kikindán Pavlovics Lyubomir országgyűlési képviselő ügyében Dózsa Tihamér járásbíró mult hét csütörtökjén este kilenc óráig tárgyalta nagy közönség érdeklődése mellett.

Az ítéletet pénteken délután négy órakor hirdették ki a kir. ügyész és védők előtt. Pavlovics Lyubomir képviselőt a járásbíró a büntetőtörvénykönyv 261. szakasza értelmében két rendbeli becsületsértés miatt bűnösnek mondta ki és egyenkint 1000, összesen 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet megokolása szerint súlyosbító körülménynek vették a gyermekeknek ellentállásra való képtelenségét, továbbá a vádlott képviselői állását és végül azt, hogy a *Himnusz* és *Szózat* elénekléseért való bántalmazás a magyar nemzet meggyalázása. Az ügyész a minősítés ellen, a védő és a vádlott fölmentésért fölebezték. Utóbbiak semmisségi panaszt jelentettek be.

• MI UJSÁG? •

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése január hó 31-én lejárt és akiknek mult számunkhoz postautalványt melléeltünk, felkérjük hogy előfizetésüket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

József főherceg 70. születésnapja. József főhercegnek, a honvédség főparancsnokának márczius 2-án lesz hetvenedik születésnapja. Ugy halljuk, hogy a herceg e napra alesuti birtokára utazik, hogy ott esőndben, kedves családjá körében ünnepelje meg születésének évfordulóját.

A hercegprimás a magyar nyelvért. Vaszary Kólos hercegprimás az egyházmegyéje területén működő tanfelügyelőkhöz körlevelet intézett, amelyben a magyar nyelvnek minél szélesebb körben való elterjesztésével foglalkozik. A hercegprimás fölhívja a tanfelügyelőket, hogy legyenek rajta, hogy a egyesnyelvű községekben a vallástant magyarul adják elő, mert ilyképpen lehet előkészíteni a talajt a tisztán magyar prédikációra. Kéri a tanfelügyelőket, hogy ne riadjanak vissza az esetleges akadályoktól és fáradalmaktól.

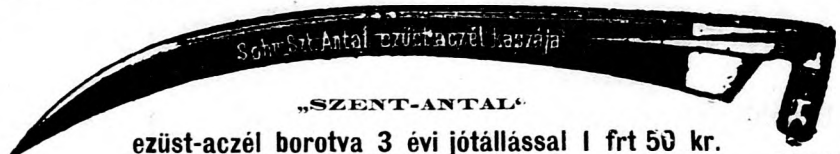
Negyvenzer ember halála. Amerikából jött a távirati jelentés, hogy a Mariposa gőzös azt a hirt hozta, hogy a Társaság-szigeteken január 13-án nagy tengeri vihar volt, amelyben körülbelül 40,000 ember vesztette életét. Nyolcz sziget elpusztult.

A „Sohr Szent-Antal“ ezüstaczel-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

Sohr József, Somogy-Szill,

ki a londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal“ ezüst-aczel kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves cégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! — Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

„SZENT-ANTAL“
ezüst-aczel borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

A Korvin-család. Oroszországból érdekes levél érkezett Kolozsvár város tanácsához valami Piskel nevű ember írta német nyelven. Elmondja hogy Bourutinban egy *Korvin-család* él. A köztisztviselőben álló családfő neve *Korvin Vojtek* és sok sok leszármazására vonatkozó okirata van. Egész sereg czímer és pecsét van birtokában *Korvin Mátyástól*. A levélíró arra kéri a tanácsot, hogy lépjen érintkezésbe *Korvinnal*. A polgármester áttette a levelet *Márki Sándor* történetíróhoz.

Dankó Pista dalai. A sirgödör szélén áll a tehetős poéta s reszkető kezével meg kell ragadnia a tollat, mert hiányzik a kenyér. Így szól a Dankó Pista levele, melyet egy Aradi újságszerkesztőhöz írt:

Nagyságos Szerkesztő Ur! Hogy betegségem alatt felmerülő költségeimet fedezhessem, 50 dalomat összeválogattam és ki fogom adni még február hó folyamán egy kötetben. Beteg vagyok, a kiadással járó fáradozást nem bírom, tehát Nádor Kálmánt, az első magyar dalkiadót bízom meg dalkötet kiadásának a rendezésével: dalaim az ő bizományában jelennek meg. Nagyon kérem Nagyságos Szerkesztő Urat, méltóztassék b. lapjában dalkötetéről néhány sorban megemlékezni. — A kötet ára 4 korona lesz. A megrendelések bizományosomhoz, Nádor Kálmán zeneműkiadóhoz. IV., Károly-körút 8. sz. alá küldendők. Nagyságos Szerkesztő ur szíves pártfogását kérve maradok. Budapesten, február hóban, alázatos szolgája *Dankó Pista*.

A Dankó Pista dalainak megrendelését mi is tiszta szívből ajánljuk mindazoknak, akik a szép zamatot magyar dalt kedvelik.

Leégett torony. Kövi községben az ev. ref. templom tornya rejtélyes módon kigyuladt és a benne levő két haranggal együtt teljesen elpusztult. A harangok pusztulásával 16,000 korona kár érte a ref. egyházat.

Szökés az örültek házából. Az angyalföldi elme-gyógyító-intézetből megszökött egy ember, akiről a hivatalos jelentés azt mondja, hogy gyógyulófélben levő elmebeteg. Neve *Popovics Koszta*, aradmegyei születésű 21 éves cserepes segéd.

Eladott asszony. Athénben óriási feltűnést kelt a Demeniri hajó parancsnokának a rendőrségnél saját sógora ellen tett feljelentése. Ez ugyanis nász-utra Egyiptomba ment és fiatal nejét Alexandriában egy rosszhiű háznak eladta. Az asszony kiszabadítására a külügyminiszterium utján azonnal lépéseket tettek, de ezeknek még nem volt eredményük. Az eladott asszony Athénben ünnepezt szépség volt és a legelőkelőbb görög családoknak egyik sarja.

Giron utódja. A szász trónörökösne szerelmi kalandja óta, ami a nyelvmesteri állást illeti, Giron mester alaposan elrontotta utódjainak a helyzetét. A szász udvar, bár már több helyen kopogtatott, nem akad nyelvmesterre. Elvégre nem kellemes dolog, élő felkiáltójelként járkálni az emberek között, akiknek egy része kaczag, a másik része pedig bosszankodik az emlékeztetésen. Hanem azért akad mégis vállalkozó Lujza herezegő gyermekeinek az oktatására s ez valószínűleg dr. Koch zittai tanár lesz.

A háboru szele. Sokféle jel mutatja hogy tavaszra készül valami. A macedóniai mozgalmakat — úgy látszik — csakugyan föl akarják használni egyes hatalmak arra, hogy a keleti kérdést újra felszínre vessék s Törökországba beléköthessenek. A legújabb komoly jel: Törökország folytonos fegyverkezésén kívül az, hogy a hadügyi kormány nálunk is mozogni kezd.

Beteg patriárka. *Brankovics* György karlóczia szerb patriárka — mint értesülünk — a mult szombati udvari bál után erősen meghűlt s most ágyban fekvő beteg. A patriárka *Bogdanovics* Luezián püspök budai házában fekszik s a lehető leggondosabb orvosi ápolásban részesült.

Kitüntetett életmentő. *Reiner Márton* főhadnagy a kamenitzi kadetiskolában, mult nyáron élete kockázatásával kimentet egy fiút a dunából. Erdemeinek jutalmazásául a király *Reiner Mártonnak* az érdemkeresztet legmagasabb elismeréssel adományozta. Újvidéken nagy ünnepséggel adták át az érmet a derék katonának.

Megfagyott pénzügyőr. Nagy-Károlyból írják, hogy *Stomfel Gyula* pénzügyőri felvigyázó a mult héten gyalog indult el hivatalos ügyben *Remetemező* községbe, de nem érkezett meg oda. Keresésére indultak s a minap két favágó megtalálta őt a szamosmenti erdőben megfagyva. Ugy látszik, valahogyan eltévedt s bekerült az erdőbe, ahonnan nem talált ki s megfagyott.

Hamis százások. Győrött hamis százasbankókra akadtak. A napokban az egyik győri gvárvállalat pénztárosa arra kérte az Osztrák Magyar Bank ottani fióktintézetét, hogy egy helybeli nagykereskedőtől pénztárába befolyt gyanus bankókról szakvéleményt adjon. A bank-fiók főnökhelyettese meg is nézte a bankókat és hamisaknak találta azokat. A nyom eddig egy környékbeli koersmaig vezetett. — Az ország különböző részeiben lépten-nyomon feltűnnek a hamisított bankók. Az ügyészségek a legéberebb figyelemmel vannak résen és kutatnak a hamisítók után.

Lapunk mai számában közölt *Fehér Miklós és Tsa* gépgyár-részvénytársaság hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

Jencs Vilmos gyógyszerész mai számunkban megjelent hirdetésére olvasóink figyelmét bátorokdunk felhívni.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

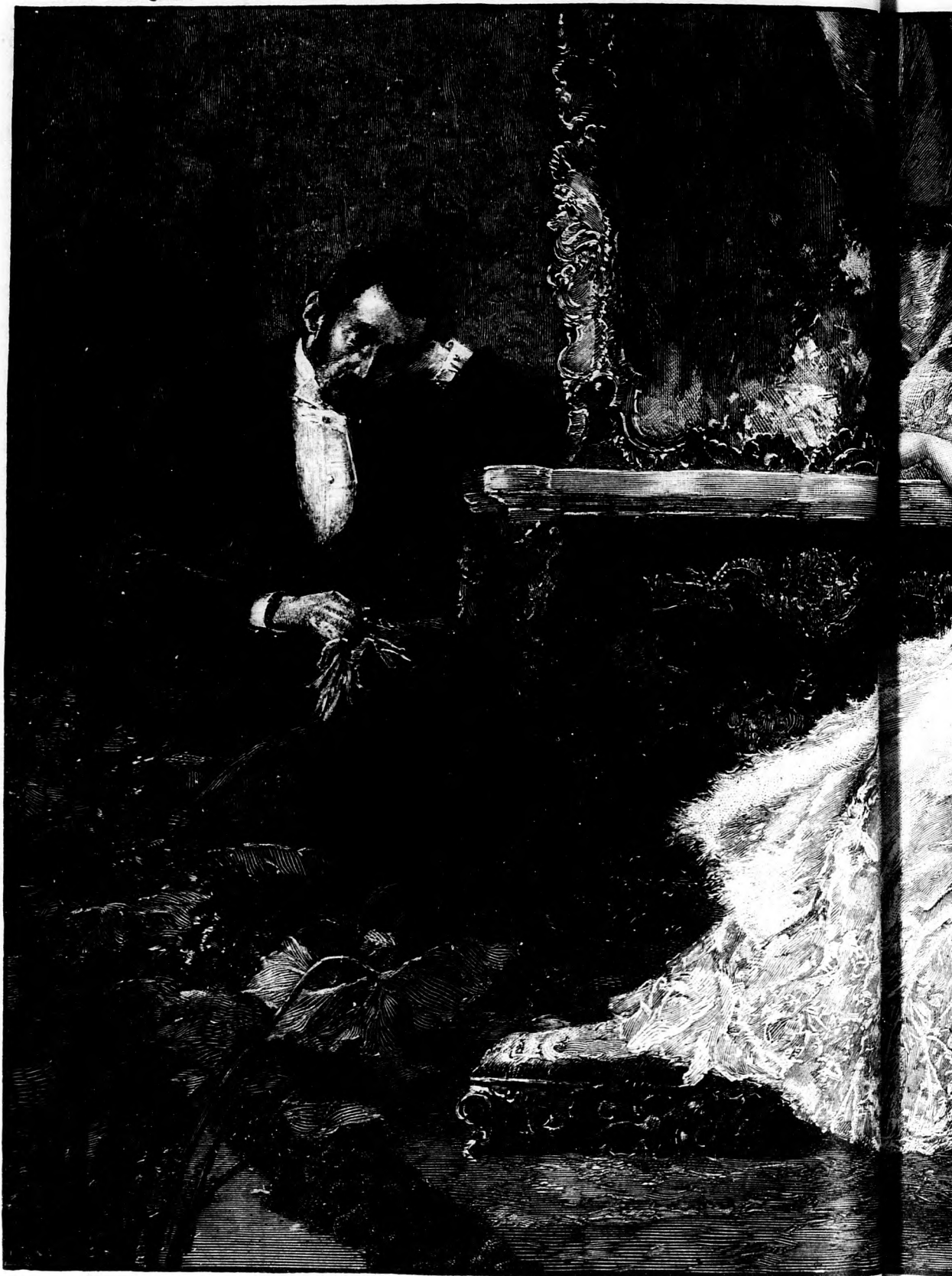
Az állatok izomerejét fokozza, kitaratóvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor gyógyszeriarában
Budapest, VI., Wáczli-körút 17.

Batán.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A kacsatenyésztésről.

A kacsatenyésztés a kisgazdára nézve mindenütt, ahol csak valamely folyó- vagy állóvíz van, kétségtelen haszonnal jár, mert ezt a szivós, fertőző és egyéb betegségekkel szemben ellenálló, a helyhez alkalmazkodó szárnyast könnyen fel lehet nevelni. Jó gondozás és ápolás mellett gyorsan nő és 10—12 hetes korában piacra kerülve, számottevő bevételt biztosít. Víz hiányában és ólban tartva, azonban alig érik meg a velük való veszélyeséget, mivel falánkságuk miatt sokba kerülnek és víz nélkül egyáltalán nem fejlődnek.

A jó kaesa 100 tojást, sőt többet is tojik, ha azt mindig elveszszük alóla és gondunk van arra, hogy az ólban rakja le tojásait, nem eresztvén ki onnan előbb, amíg meg nem tojt.

Máskülönben elrejtett zugot keres, ahol fészket készít magának s aránylag kevés tojást rakva, ezeket kikölti. A kacsatojás nagyon izletes, csak mosaras és bő haltartalma folyók vidékein van kellemtelen halzsír-ízük, azonban ugy főzés valamint sütésnél is kiadóbbak, mint a tyuktojások. A kaesa februárban kezd tojni és júniusig szorgalmasan kitar: ekkor pihen és elül. Két- és négyéves kora között tenyésztésre a legjobb, azonban tíz évig is él.

A kacsatoll a háztartásban keresett czikket képez. A fehér tollak a ludtollakkal majdnem egyenértékűek; sőt a jó istállóban tartott peking- és aylesbury-kacsa tolla a közönséges szürke ludét felülmúlja.

A kaesa 8—10 nap alatt hizlalótakarmánnyal való szorgos tömészel meghizlalható. Rendesen főtt burgonyát és lefőlözött tejbe kevert tengeridarát adjunk neki: továbbá mindenféle zöldség hulladékokat, néha egy kis kenyert is időnként jó friss vizet. A növendék-kacsák kihajtásnál zöldtakarmányt maguk keresnek. Télen gyakrabban adjunk nekik mürokrépat, kelkáposztát, répalevelet stb., este 15—20 gramm gabonát szórjunk egynek-egynek elébe. A növést elősegíti az apróra vágott, nyers vagy főtt hushulladék. Fiatal kacsáknak és tojóknak az eledelbe gyakrabban foszfortartalmu meszet keverjünk, amely fiataloknál a csont, öregeknél a tojás képződését mozditja elő.

Tiszta, puha fekvőhelyről gondoskodjunk. Egy gácsérra legfeljebb 6—8 tojót számítsunk. Gondoskodjunk vérfelújításról s 6 évesnél idősebb gácsérokat ne tartsunk.

A kaesa nagy kitartással ül a tojásán, ha magára hagyják, de biztosabb az eredmény, ha a tojást kipróbált kotlótyuk alá tesszük.

A kis kacsák 28—30 nap mulva bujnak ki. Akkor a tyuk alatt hagyjuk vagy pedig tollal kibélelt kosárban meleg helyre viszzük őket, amíg teljesen megszáradnak. Másod- vagy harmadnap a kis kacsákat lehető nagy számban, ha száraz, meleg az idő, a szabadba eresztjük: itt szunyogot és legyeket fogdosva sokkal gyorsabban fejlődnek és növekednek.

Eleinte kenyérmorzsa, csalánba kevert, vagdalt s keményre főtt tojás, turó, burgonya, tej, víz az eledelük.

Három-négyhetes korukban keverjünk rendes eledelükbe kevés korpát, árpa- vagy kukoriczadarát. Finomra vágott, nyers vagy főtt húst, ami rendkívül előmozditja növekedésüket s az ily eledel után mohón kapnak.

Az első 2—3 hétben a nedvesség és hideg iránt nagyon érzékenyek. Eleinte jól érzik magukat kicsi pocolyában is. Ha a tollak nőni kezdenek, nagyobb vízre kíváncznak: itt azután gyorsabban keresztül esnek a vedlésen is, elősdiék nem bántják őket s maguk is keresnek eledelt. Ha elég nagyok s eladás végett még jobban meg akarjuk őket hizlalni, adjunk neki napjában többször a már említett hizlaló takarmányból.

A baltaczim.

A baltaczim évelő takarmány-növény, mely különösen a meszesebb természetű jó minőségű középkötött és homokos talajokon diszlik és ott termesztetik, hol a talaj nem eléggé mély és nedves s e miatt luczernát és lóherét nem termi meg. Vethető tisztán egymagában egy-kétféle fümaggal keverten. Lehet védnövénynyel vagy anélkül is vetni, az esetben, ha védnövénynyel vetjük, akkor előbb védnövényt s azután erre keresztben a baltaczimet. Ez esetben azonban a védnövényt igen ritkán kell vetni, hogy az alatta fejlődő baltaczim kellő világosságot és napfényt kapjon, továbbá a védnövénynek korán kell lekerülnie, hogy a baltaczim még a tél beállta előtt kellőképp megerősödjék. Védett helyen természetve, védnövény nélkül is termesztethető, ez esetben még az első évben egy kaszálást is ad.

Igen czélszerű fümaggal vetni, mely esetben 20—40% csomós ebirrel, mezei komócsinnal (kötöttebb talajon), esetleg francia perjével vagy ecsetpázsittal (lazább talajon). Kora tavasszal, lehetőleg márczius második felében vetjük, úgy, hogy a magja 4—5 cm. mélyen aláakartassék, mert különben a mag nem jól csirázik, különösen a hámozatlan mag, minthogy a bökös hüvelybe zárt mag csekélyebb aláakarása mellett nem kap csirázáshoz elegendő nedvességet. Ha módjában van, szerezzon be inkább hámozott magot, ebből nemcsak kevesebb szükségeltetik, hanem sokkal egyenletesebben és jobban fejlődik. Hámozatlan magból, ha az jó minőségű, 80—90 klg., hámozottból ellenben csak 54—60 klg. szükségeltetik kat. holdankint. Tekintve azonban a baltaczim jelenlegi piaci árát, azt látjuk, hogy 1 mm. hámozatlan mag 25—36 koronába, a hámozott 74—88 koronába kerül, tehát az előbbinek kétszeresinél is többbe, holott a vetésnél csak 35%-kal kevesebb szükségeltetik s így a kereskedőtől 20—25%-al

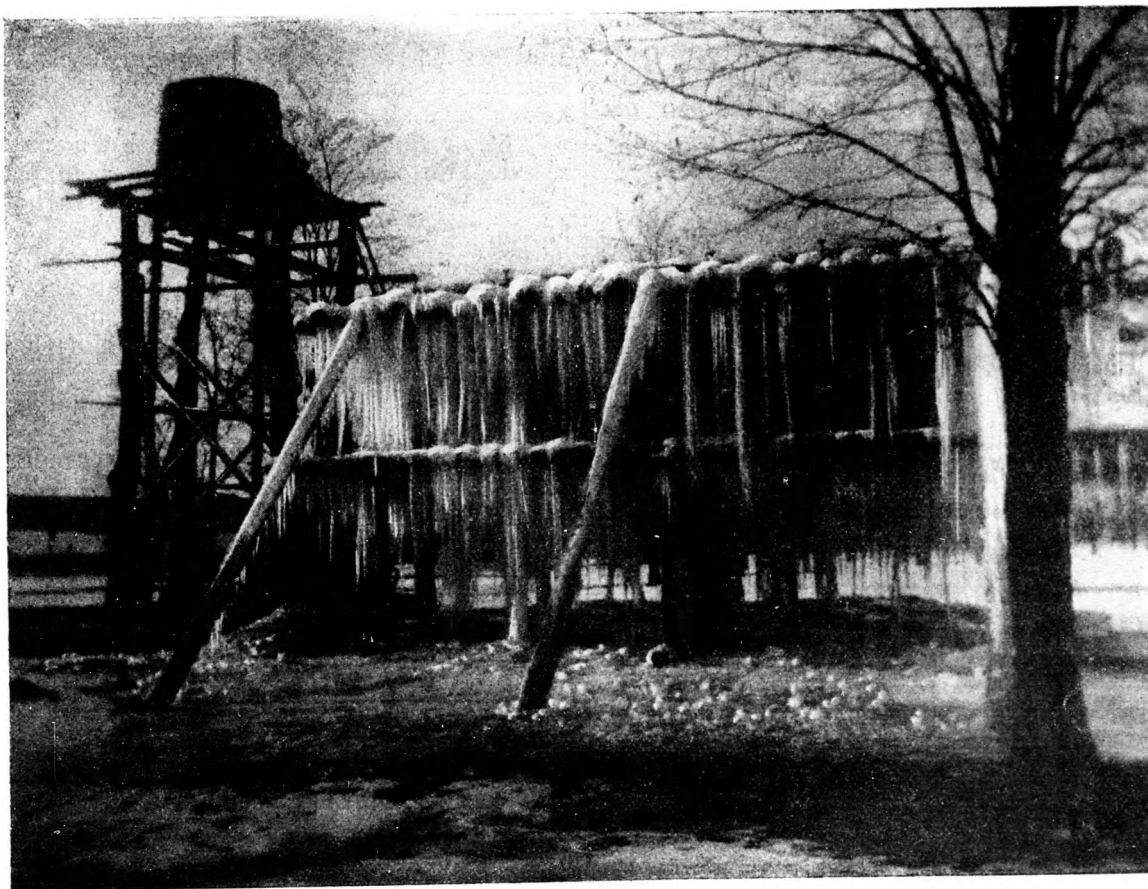
drágábban veszi azt a gazda, mint amennyit tényleg megér.

Mínt hogy pedig a baltaczim hámozása semmiféle külön készüléket vagy berendezést nem kíván, hanem minden köleskoptató-malomban, minden nehézség nélkül könnyen eszközölhető, ajánljuk hámozatlan magot venni s azt egy minden malomban felfalálható köleskoptatóval meghámozni.

Vetése rendszeren 12 cm. sortávolságra történik, azon fogaskerékkel, mint a gabonaféléket, ápolása olyan, mint a luczernáé.

A baltaczim évenként rendszeren csak egy kaszálást ad, csak kivételesen igen kedvező időjárás ese-

tettek kísérletet, hogyan lehetne kisebb hidegek mellett is több jégre szert tenni s egy ilyen kísérletnek lett eredménye a képünkön is bemutatott mesterséges jégkészítő, amelynek ezéjja, hogy egy megfelelő állványzatra vékony sugarakban boesásson egy tartályból vizet, hogy ezen vékony sugarak így 1—2 fok hideg mellett is megfagyjanak és jég képződhessék. A szerkezet igen jól bevált s olyan helyeken is, ahol kevesebb a folyóvíz, eredménynyel alkalmazható.

Természetes jégkészítő működés alatt.

tén s jó erőben levő talajon ad gyenge második kaszálást. Kaszálás után legeltethető, de ősszel igen későig a legelő állat ne járja. Rendszeren szénává szárítják, kitünő takarmányt ad, melynek puffasztó hatása nincs, miért is az igényesebb növendékállatokkal etetendő. Kat. holdankint 15—20 q. szárított szénát ad, 4—5 évig kaszálható, ezután 3—4 évig csak mint legelő jöhet figyelembe.

Természetes jégkészítés.

Ha az ideai tél nem is, a mult évi például, amikor alig képződött jég a vizek felszínén, sok gazdát tett gondolkodóvá, honnan szerezzen csak annyi jeget is, amennyi nyári háztartásához elegendő volna. Ilyen jégszükségeknak elejét veendő, többen

A gyümölcsfák védelme.

A fiatal gyümölcsfáknak alig van veszedelmesebb ellensége a fagynál, amelynek káros hatása különösen akkor nyilvánul, ha a nap sugarai a főtörzs azon részeit érintik, melyeken a fa nedve megfagyott és pedig azért, mert a farostok táplálkozása megszűnik, azok elhalnak.

Igen természetes tehát, hogy mindenkinek érdekében áll a fagykár ellen védekezni. Kérdés, hogy hogyan történhet ez? Legbiztosabb óvszer a gyors hőváltozások megakadályozása és a napsugaraknak a fagyott részekről való távoztatása. A fiatal fáknál ezt szalmatakarók, gyékények, rongydarabok stb. hasonló tárgyakkal való bekötözése által érhetjük el; amely bekötözés redélyfáknál az egész fán alkalmazandó, mert ezeknél a fa koronája és galyai épp úgy ki vannak téve a napsugaraknak, mint maga a törzs.

Igen jó védőszer fagykár ellen a mézszel való bekenés egyrészt azért, mert reátapad a fakéregre, másrészt azért, mert világos színénél fogva nem engedi meg a napsugarak központosítását. A mézet legjobb mézstej alakjában használni, vagyis vízben való feloldás után enyv vagy vér hozzáadásával. Mielőtt e mézstejet használnánk, tanácsos a régiebb fák törzseit és vastagabb ágait, az elhalt kéregtől, mohától és zuzmától megtakarítani.

A bemeszeléssel nemcsak a fagytól védjük gyümölcsfáinkat, hanem egyuttal megsemmisítjük a növényi és állati parazitákat is, mert a méz a fakéreg apró repedéseiben levő rovarpetéket és bábokat, amelyeket sem sodronykefékkel, sem vakarókkal elpusztítani nem lennénk képesek, tönkreteszi.

Ha ezen előintézkedések dacára is fagykárt szenvednének gyümölcsfáink egyes részei, úgy iparkodni kell a legközelebbi tavasszal gondosabb ápolás, bőségesebb trágyázás — amely művelésben ma már a műtrágyák is szerepet találhatnak — vagy más hasonló munkálatokkal a hibát helyreütni.

• MULATTATÓ •

A magyar katoná.

Nem volna a világnak

A magyar gyereknel:

Gyönygebb katonája,

Még a jó Isten is

Büszkén nézne rája;

Csak ne »kommándiroznák»

Rongy, idegen szóval . . .

Csak vinnék a csatákba

Magyar lobogóval!

Nem volna a világnak

A magyar gyereknel

Gyönygebb katonája!

S még sincsen a világnak

A magyar gyereknel:

Árvább katonája,

A jó Isten is csak

Sirva nézhet rája.

»Abriktolnak» belőle

Osztákmódi gépet,

Lelketlen fabábut.

Ágyu-töltelék! . . .

— Jaj, nincs a világnak,

A magyar gyereknel

Árvább katonája!

Szabolcska Mihály.

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székely regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(7)

IV. Fejezet. Ágyuszó a viharban.

A parajdi nagy napnak ágyubömbölései lehalatszottak Korondra és a vidék több falujába. Volt ijedelem mindenfelé. Alsó és Felső-Sófalván a muszkákat várták remegve. Azokat vélték látni mindenik hófelleg sötét alakjában. Félre verették a harangokat. Talpon voltak egész éjjel.

Korondra az oláhok híresztelték, hogy jönnek az osztrák és német seregek támogatása mellett s előkészültek a legrémesebb halálra, melyek között legszebb gondolatjuk a karóba húzás vala. A szélvész által besöpört utakat nagy korondi fazekakkal eltörölték Parajd felől minden utca végén. Fegyverkeztek kiki ahogy tudott.

A távolabb eső falvakban szintén nagy volt a rémület. Firtos-Váralya, Enlaka, Csehédfalva, Agyha, Farkaslaka s még egy néhány falvában hallották az ágyuk szörnyű moraját. Fegyverkeztek, készülődtek, de egymáshoz nem juthattak át a nagy hófúvás miatt. Félt, remegett és hozzálátott a harezai kézbeliknek előszedéséhez minden falu serényen, nehogy készületlen találja az ellenség. A tétlenség lenne a legnagyobb szégyen rájuk, hiszen mindnyájan ott voltak az azelőtti háborús években az agyagfalvi réten, hol kimondotta a székelység a harezot.

Most azonban térjünk vissza Korondra, hol az oláhság borzalmas mézszárlásaira készültek a góbék.

A tompa dördülések hallatára utczán termett a korondi székelység. Asszonyok, leányok, férfiak, gyerekek kiszaladtak a szokatlan zajra s mikor meglátták egymás arcát: még jobban megijedtek.

— Jönek Parajd felől.

— Kik jönek?

— A németek.

— Azt mondják az oláhok is.

— Bizonyosan!

— A német nem is merne egyedül! . . .

Egy-egy öregágyu bömbölése megrázta a vihar-tól korbácsolt levegőt, a félelemtől sáppadt arcok közé hideg, fehér havat söpört az orkán. Hej! ha ezt az ágyuszót most Gábor Aron meghallaná, hogy ide vágatna legjobb ágyujával! (No, Gábor Aron ugyan észrevette volna, hogy azok nem ágyutól, hanem dinamittól erednek.)

Az alsó faluvégi góbék zuzmarás, fagyos bajuszokkal érkeztek fel a víz mellől. Megtelt a község háza székely atyafiakkal. Az volt a nagy kérdés, hogy mit tegyenek?

— Fegyverkezzünk! — kiállta Beke Zsiga har-sány hangján.

— De német világ van, csufá tesznek.

— Fegyverkezzünk! Ha ellenség jön, szembe-szállunk, ha barát, melléje állunk!

— Igaza van Zsigának!

— Fegyvert a kézbe minden ember! fegyvert, aki bírja!

Előrántotta trombitáját s olyan toborzót fujt rajta, mint a pinty! (Ez vala a Zsigabá szavajá-rása.)

Nem kellett fegyverért haza menni senkinek, magával hozta valamennyi góbé. Kétágu vasvilla, csép, egy-egy összekötözött nyelvű lándzsa is előkerült a hosszú daróc-zekék alól, sőt a rézfogantyus kara-

Felnöttek beajtása Párisban.

binusok is elővillantak itt-ott. Majd a székely verbunkost énekelve kivonultak a Parajd felé vezető utra.

Legelől ment Beke Zsiga, horpadozott trombitájából a legszebb hangokat csalogatva ki s követte a korondi fegyverfoghatók egész csapatja. Ellenséget nem láthattak a hófuvástól, hanem őrt állítottak ki a falu legvégső házához, még pedig elsőnek maga Zsigabá maradt ott egy másik pajtásával. Ha jön az ellenség, a tábori trombitás jelt ad a trombitájával. Aztán hazatakarodtak, magukat és fegyvereiket rendbeszedni, de huszonöt jó fegyveres a falu házában maradt együtt, harcra készen, míg a többi jól elkészülhet, ők kéznél lesznek az első trombitahívásra.

— Mindenre gondoltak, csak jóra nem és kezdetét vette a zavaros készülődés. De mire? azt maguk sem tudták.

***

Kóródi Aron tiszteletes urat asztala mellett találta az ágyumoraj, bibliájából olvasgatott. Sietve lekapta pápaszemének fülei mellé rakott fogantyuját, hogy jobban hallhassa a dörgést. Először az orkán dörömbölésének vélte, de amint tovább figyelt: kivethető tisztán az ágyudurránásokat.

— Végünk van! oda vagyunk! — kiáltott Anis berohanva a tiszteletes urhoz.

— Mi történik?

— Jönnek a németek!

— Azoktól nem félünk, nem bántanak.

— De jönnek az oláhok is! Karóba huznak, megölnek.

— Az már baj...

— Oh, Istenem, Istenem! Mi lesz belőlünk?
 — Fent van az Isten!
 — Oh, de mi lesz az én ártatlan leánykámmal?
 — Az is igaz...
 — Hova legyek? Mit csináljak? Oh, gyermekem! Szegény gyermekem!
 (Folyt. köv.)

Apróságok.

A sah és a költő. Muzaffer Eddin perzs sah irt egyszer egy verset, fölolvasta a poétájának s a véleményét kérdezte a versről. Az urvari poéta nagyon őszinte volt:

— Felség — ugymond — ez a vers minden lehet, csak költemény nem.

A sah nagyon megharagudott s dühösen rákiáltott a szolgálóra:

— Vigyétek ezt a szamarat az istállóba!

Az udvari poéta pár perez mulva már a sah istállójában a jászolhoz kötve! A sah dühe nem sokára lecsillapodott s a felséges ur megint irt egy verset. Maga elé paranesolta az istállóból a költőt s felolvasta neki az új verset.

De még be sem fejezte a fölolvast, mikor a költő kifelé indult.

— Hova még? — kérdezte a sah esodálkozva.

— Az istállóba! — válaszolt a költő.

A sah most már nevetett poétájának megvesztegethetetlen őszinteségén, megbocsátotta neki az igazságot s gazdagon megjutalmazta.

Buvár a tenger fenekén.

Hízogó. Ha a gyermekei nem maradnak nyugodtan, küldje őket fel hozzám a szomszédba, majd énekelek valamit.

— Oh, hisz én is folyton azzal fenyegetem őket!

Miért sürgös? Éjjel egy körül-belül 10—12 éves gyermek lélekszakadva rohant a rendőrszemhez:

— Rendőr bácsi! — kiáltozta. Jőjjön gyorsan, a mi utcánkba borzasztó verekedés van.

— Aztán mióta tart ez a verekedés?

— Hát van már vagy félóraja!

— És te csak most szólsz? — kérdi szemrehányóan a rendőr.

— Hát eddig apám verte a többi, mondja okoskodva a gyermek — de most *as apámat ütik*.

Képeiakbe.

Bal után. Czipra az asszony, mint a páva. Csupa selyem, csupa bársony, ujjain arany, gyémánt csillog. Mit bánja azt, hogy miként került. Ő csak mulatni akar, csillogni akar. Hogy miből telik, arra nem gondol a nő. Hanem tessék csak a férfi arcára nézni. Annak a vonásain meglátszik a gond. De ugy kell neki. Arra való a férfi, hogy ura legyen önmagának, parancsoló feje a családnak. És mégis hány háznál van ez így, miként a képünkön látható, mert gyarló, gyöngé báb a férfi, hát ugy kell neki.

Buvár a tenger fenekén. Rejtelmes világ a tenger, de az ember kutatási vágya behatol a kilométer mélységbe is. Felöltözik gumi ruhába, melyen a víz nem hatol keresztül. A levegőt felülről kapja egy gumi csövön, mely azonban keményen van burkolva, nehogy elszakadjon és ezen eresztik le a buvárt a vízbe. A tengerben élő állatok százezer esodái veszik körül, de a buvár működik, kutat. Sokszor elsülyedt hajókat talál és azokról az értékes tárgyakat menti meg, máskor pedig a tenger alatti világot tanulmányozza. Ez a buvárkodás persze igen veszélyes.

Felnöttek beoltása Párisban. Az egyes ragadós és veszélyes betegségek ellen beoltásokat alkalmaznak az orvosok. Ujabbán párisban a felnötteket is beoltják a himlő ellen. Az oltásnak persze nem mindig van fogantatja, de azért a tudomány iparkodik haladni, kutatni a helyes gyógyítási módokat.

Betűrejtvény.

5   ad   Y.
ta   i Fel   vá

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. február hó 22.

A „Független Ujság” 5. számában közölt talány megfejtése

Kétkelők.

Helyesen fejtették meg: Jó Mariska, Barta Erzsike, Beke Istvánné, Szabó Jánosné, Tabi János, Lenner Imre, Balázs János, Nagy János, László Endre, Brunner András, Zsengeller Kálmán, Kiss András.

A sorshuzásnál László Endre (Alsó-Fernezély) neve jött ki elsőnek, kinek Péterfy Tamás »Kis-Szekely pusztulása» című regénykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Tabi János urnak. Ha jök, szívesen látjuk. — **Uj-Kécskei** előfizetőnek. Kérését már csak azért sem teljesíthetjük, hogy nem írta meg a varrógép fajtáját. Singer? Hovve? vagy Weller-Wilson? A géptük számáról sem irt, pedig azt is tudni kell. Azt ajánljuk, hogy az ilyen üzletbe tartozó dolgot czélszerűbb a közeli városban elintézni, mert a szerkesztőség ezzel nem foglalkozik. — **Hübcher Jakab** urnak. Mivel kérdései a nyilvánosságra nem valók, levélben válaszoltunk és adtuk tanácsunkat a kényeges ügyhöz. — **Koós Gábor** urnak. Indítson *igényper*t, mert semmiféle fizetésre nem kötelezhető. Amennyiben pedig a hitelező figyelmeztetve volt előre, hogy a betáblázás hasztalan, mert más személy a birtokos, ha ugyanazon neve is van, az igényper költségét az illető hilelező fizeti meg. Mindenesetre legjobb ügyvédhez fordulni. — **Sipos Mihály** urnak. A bíróságra 3 személyt hoz javaslatba a szolgabíró. Ez a kötelessége. Panasz esetén jérelmeiket az alispánnál tehetik meg. — **S. L.** urnak. Amennyiben a kitűzött tárgyaláson nem jelent meg, az elmarasztalás helyes. De ha bizonyítani tudja igazát, az ítélet ellen fellebbezzen. Ajánlatos azonban, hogy ezt csakis ügyvéd útján tegye. Másik kérdésre felelve, igen esodálkozunk, hogy a becsapást megengedte. Most már csupán az előleget követelheti vissza. A munka megkezdésére az illető nem kötelezhető. — **Elliden Miklós** urnak. Bizony ezt nem tudjuk. — **Kisjécsai gazdaköz.** Az iskolaadót minden évben, a szükséghez képest a község veti ki. Azonban évről-évre a vármegyei törvényhatósági bizottság kell jóvá hagyja. Persze ez az adó a szükséghez képest, egyik évben több, a másikba kevesebb. — **Szakács József** urnak. Egy liter vízben fölapróz 15 deka házi szappant és felfőzi. Vigyázni kell arra, hogy szüntelen kavarja. Mikor kellőleg eloszlott, hozzá öntünk 2 liter langyos petróleumot és így tovább főzi, hogy tejfelsürü legyen. Ezt nem tisztán keni a fákra és ezek vértetves részeire, hanem 4 deczi langyos víz + 1 deczi kenőes fölhitetve. A bekenés ecsettel történik. A sebhelyeket azonban előre is jó kitisztítani. Mindez rügy fakadás előtt végzendő. — **Róka László** urnak. A beteget akármely orvos kezelte, a halottkémnek a halotti bizonyítványt kötelessége kiállítani. Ha azt vonakodik tenni, tessék az alispánnál följelenteni az esetet. A „Góbbéságok” meglehetősen elfogytak, alig egy-két példány van, de önmek még kivételesen elküldi Péterfy ír. E kötet még a nyár folyamán új kiadást ér.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1903. február 14-én.

Sabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 18:20—18:80 K. *Rozs* 13:40 K-tól 14:80 K-ig. *Árpa* 12:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 12:80 K-tól 16:20 K-ig. *Zab* 12:60 K. *Tengeri* 11:80 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27:80	27:20	26:30	25:80	25:20	24:80	23:20	21:90	12:50

Buzakorpa finom 9:00 K, durva 9:40 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—31 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, *tarka* 20—22:00 K, *lencse* 28—48 K, *sorsó* héjas 28—38 K, *lóhere* 46—58 K, *lucerna* 64—76 K. *daltaczim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 690—780 fillér, muhar 710—780 fillér, zsupszalma 340—400 fillér, alorszalma 260—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 35—46 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 120—128 filér, 260—280 kg.-mos 119—126 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 115—123 fillér, szerb 111—122 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 66—78—, középminőségű 52—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—57—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—63:00, magyar tehén középminőségű 44—71:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 61:00, *szerbiai ökör* jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, *szerbiai bika* 46—68—, *szerbia bivaly* 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban élő borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfi vásár. Tyúk páronként 2:00—3:00 K, csirke 1:60—2:30 K, kappan hizott 3:50 K.—8:10 K. Rucza 2:80—4:80 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 5:40—6:00 K.

Tojás alföldi 80—90 K, erdélyi 74—78 K, ládanként. Tea. tojás 100 drb 8:40—9:80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:50—3:40, tejföl 64—76 fillér literenként, főzővaj 1:80—2:00 K, tehénturó 16—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 16:00—18:00 Petrezselyem 100 kötés 00—0:00, 1 q 14:—18:—, zeller 100 drb 1:00—1:60, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6:00 q 6:00—20:60, foghagyma 30—32:—, vörösrépa 100 drb. 1:60—2:00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 1.00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 10:40—61:60, sárga 10:40—16:80.

Sürgönczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmiszer-cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S. Társaság
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Az összes

gazdasági magvak
valamint a világhírű erfurti
kerti magvak

legjobb minőségben,

legelőcsöbbsen beszerezhetők:

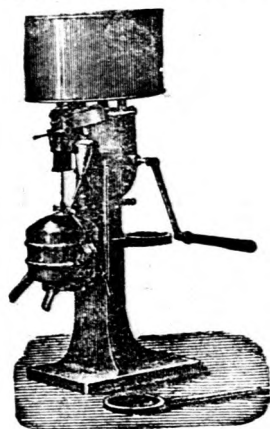
Radwaner J. L.

magkereskedésében

**Budapest, V. ker.,
Nádor-utca 8. sz.**

**ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS
BÉRMENTVE.**

V V A POZSONYI II. MEZŐGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON V V
DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIGENA“
 név alatt kerül ezentúl for-
 galomba a **„MÉLOTTE“**
 rendszerű jelenleg legjobb és
 legolcsóbb

**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

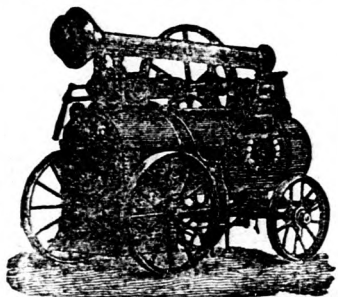
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografialag leg-
szébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölköttek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta
káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minő-
ségben szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.